

Archeologische opgraving Startinger-
weg te Uitgeest, gemeente Castricum

HOLLANDIA reeks 450

COLOFON

Hollandia reeks nr.	450
Titel:	Archeologische opgraving Startingerweg te Uitgeest, gemeente Castricum
Toponiem:	Startingerweg
Gemeente:	Castricum
Onderzoeksmeldingsnummer Archis:	51832
Hoekcoördinaten:	108.867-507.009 (ZW) 108.867-507.010 (NW) 109.146-507.070 (NO) 109.146-507.069 (ZO)
Auteur:	K.T.Salomons / J.T. Verduin
Uitvoering:	Hollandia archeologen, Zaadijk
In opdracht van:	Gemeente Castricum
Contactpersoon opdrachtgever:	Dhr. F. Schönig Projectleider Civiel Postbus 1301 1900 BH Castricum Tel.: 0251-661142 frankschonig@castricum.nl
Wetenschappelijke leiding:	P.M. Floore
Illustraties:	J.T. Verduin
Definitieve versie:	2013
Oplage:	6
ISSN:	1572-3151

© **HOLLANDIA** archeologen, Zaadijk 2013

HOLLANDIA archeologen

Tuinstraat 27a

1544 RS Zaadijk

57 49 622 - 075

 info@archeologen.com

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1. Inleiding	9
2. Onderzoeksgebied	11
3. Geologie	13
4. Methode	15
5. Onderzoeksresultaten	17
5.1 Stratigrafie	17
5.2 Sporen en structuren	18
5.3 Vondsten	20
5.4 Specialistisch onderzoek	20
6. Beantwoording van de onderzoeksvragen	21
7. Conclusie	23
Literatuur	24
Bijlagen	25

Samenvatting

Op donderdag 24 en vrijdag 25 mei 2012 is in opdracht van de gemeente Castricum door Hollandia archeologen een archeologische opgraving uitgevoerd aan de Startingerweg te Akersloot, gemeente Castricum. De aanleiding voor het archeologisch onderzoek is in het kader van een nieuwe fietsverbinding de aanleg van een nieuwe sloot langs een te dempen sloot. Uit het vooronderzoek is gebleken dat de bodemopbouw met uitzondering van de bouwvoor intact is. Ondanks het uitblijven van archeologische indicatoren konden er zich archeologische resten uit de periode ijzertijd tot late middeleeuwen in de ondergrond bevinden. De onderzoekslocatie ligt in een gebied dat landschappelijk hoger lag en dus aantrekkelijk was voor bewoning. In de omgeving zijn verschillende waarnemingen gedaan die bevestigen dat er in het verleden menselijke activiteiten hebben plaatsgehad. Om die reden is door de gemeente Castricum besloten om een archeologische opgraving uit te voeren om de eventuele aanwezigheid van archeologische resten uit deze perioden vast te stellen en vervolgens te documenteren.

Tijdens het onderzoek zijn greppels of sloten aangetroffen die uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd dateren. De waarde van deze sloten wordt laag geacht. Ze staan waarschijnlijk in relatie tot landbouwactiviteiten. In een vulling van een van deze greppels (S3) werd een fragment handgevormd aardewerk aangetroffen, die uit de Romeinse tijd dateert. Dit fragment licht echter niet in primaire context. Terwijl het archeologische onderzoek uitgevoerd werd, zijn ten noordwesten van de onderzoekslocatie door actieve amateur-archeologen diverse fragmenten handgevormd aardewerk gevonden, die eveneens uit de Romeinse tijd dateren. Het is mogelijk dat ter plekke of in de buurt van deze vondst een vindplaats aanwezig is. Ter hoogte van de onderzoeklocatie is geen vindplaats van hoge archeologische waarde aangetroffen. Voor de omgeving dient aan de hand van de bevindingen uit zowel recente tijd als uit het verleden echter nog steeds een hoge archeologische verwachting gehanteerd te worden voor het aantreffen van vindplaatsen uit de ijzertijd tot en met late middeleeuwen.

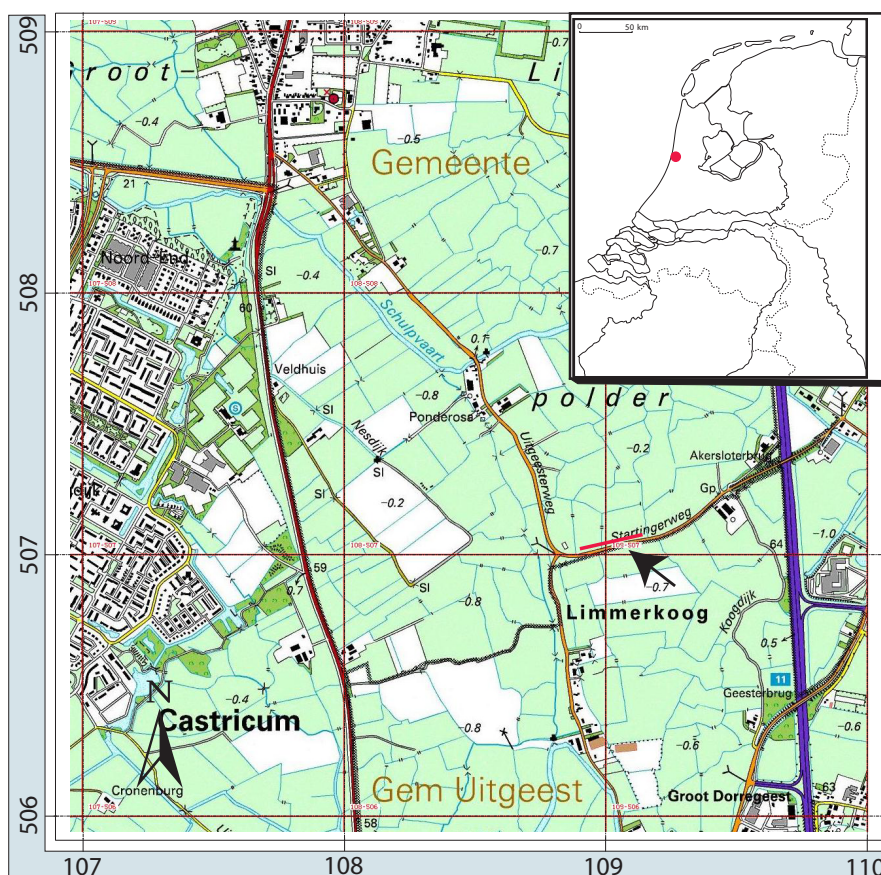
1. Inleiding

Op donderdag 24 en vrijdag 25 mei 2012 is in opdracht van de gemeente Castricum door Hollandia archeologen een archeologische opgraving uitgevoerd aan de Startingerweg te Akersloot, gemeente Castricum (afb. 1). De aanleiding voor het archeologisch onderzoek is de aanleg van een nieuwe sloot langs een te dempen sloot. De te dempen sloot zal in het kader van het project 'Doorgaande Fietsverbinding Castricum-Akersloot - Fase 2' in de nabije toekomst als fietspad in gebruik genomen worden.

Uit eerder archeologisch onderzoek is gebleken dat ter plaatse van enkele boringen een archeologische verwachting geldt, vanwege de aanwezigheid van een intacte bodempopbouw met onder andere veraard veen. De gemeente Castricum heeft aan de hand van het inventariserend veldonderzoek middels boringen besloten om het deel langs de Startingerweg archeologisch op te graven, omdat ter hoogte van dit deel van het uiteindelijk tracé de ingreep groot genoeg is op het aantreffen van eventuele archeologische resten. Met de komst van de sloot is behoud *in situ* niet mogelijk. Het doel van een archeologische opgraving is om archeologische waarden zorgvuldig vast te leggen voor toekomstige generaties zoals vastgelegd in de Wet op de archeologische monumentenzorg (WAMZ).

Het archeologisch onderzoek (ARCHIS2 omnr. 51832) is volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie, versie 3,2 uitgevoerd door J. T. Verduin (projectleider), A. Hakvoort en E. Poulus.

Naderhand wordt de onderzoeksdocumentatie overgedragen aan het provinciaal archeologisch depot Noord-Holland te Wormer.

Afbeelding 1. De onderzoeksllocatie, in rood met pijl op de topografische kaart van Nederland (1:25000) en in kader in Nederland.

2. Onderzoeksgebied

2.1 Algemeen

Het onderzoeksgebied beslaat een deel van het plangebied Doorgaande Fietsverbinding Castricum-Akersloot - Fase 2. De gemeente Castricum wil een nieuwe fietsverbinding tussen Castricum en Akersloot realiseren, die onder andere aan de noordkant van de Startingerweg komt te liggen. Het huidige grondgebruik is weiland met deels slootkant. Aan de noordzijde van het nieuwe fietspad wordt een nieuwe sloot gepland over een lengte van circa 590 m en een breedte van ongeveer 5,75 m, waarbij de natuurvriendelijke oevers zijn meegerekend. De watergang wordt 2,35 m breed en ten opzichte van het maaiveld circa 1,0 m diep. De sloot wordt op drie plaatsen onderbroken. Het maaiveld ligt op 0,6 - NAP.

Binnen het sloottracé van ongeveer 590 m zal ongeveer 300 m archeologisch worden onderzocht, met een breedte van 1,3 m. De minimale diepte is 1,1 m onder het maaiveld (1,7m -NAP).

2.2 Archeologische verwachting op basis van het vooronderzoek

Het onderzoeksgebied bevindt zich op lagere delen van het Noord-Hollandse strandwallengebied, waar bewoning vanaf de ijzertijd mogelijke was (Nyst 2012, naar Timmers 2011). In 2010 is door Archeomedia een archeologisch bureauonderzoek met aanvullende verkennende boringen uitgevoerd naar aanleiding van het bestemmingsplan Doorgaande Fietsverbinding Castricum-Akersloot - Fase 2 (Timmers / De Rijk 2010). Ter hoogte van de Startingerweg werd geconcludeerd dat indien planaanpassing niet mogelijk is, een karterend booronderzoek nodig was ten einde te onderzoeken of er archeologische resten in de ondergrond aanwezig zijn uit de periode late ijzertijd tot late middeleeuwen. Omdat planaanpassing niet mogelijk was, werd in 2011 door Archeomedia het inventariserend veldonderzoek middels karterende boringen uitgevoerd (Timmers / De Rijk 2011). Het karterend booronderzoek leverde geen archeologische indicatoren op. Er werd echter ter hoogte van de Startingerweg op sommige plaatsen een veraarde veenlaag aangetroffen. Vergravingen beperkten zich slechts tot de bouwvoor. Ondanks de afwezigheid van archeologische indicatoren werd de eventuele aanwezigheid van een archeologische vindplaats niet uitgesloten (Nyst 2012). In de directe omgeving zijn tijdens een veldkartering in de jaren '80 door RAAP verschillende vindplaatsen aangetroffen uit de ijzertijd/Romeinse tijd en late middeleeuwen (Ravesloot / Perk 1987). Er geldt dan ook een hoge archeologische verwachting voor het aantreffen van resten uit deze perioden.

2.3 Onderzoeksvragen

Voor het archeologisch onderzoek ligt een programma van eisen (Nyst 2012). Hierin zijn onderzoeksvragen opgesteld die met het onderzoek beantwoord dienen te worden. Deze onderzoeksvragen zijn als volgt:

-Hoe verhoudt zich de archeologische verwachting tot de aangetroffen resten?

-Is er sprake van een of meer vindplaatsen in het tracé? Zo ja, wat is de aard, omvang, datering en waarde?

-Wat is het complextypen van de vindplaats? Gaat het om een nederzettingsterrein of zijn er aanwijzingen voor het gebruik van dit gebied als akker en weidegebied, off-site of rituele plaats? Is er een fasering in het gebruik?

-Als het gaat om een rituele plaats, wat is dan de aard, omvang en datering van het complex? Gaat het om een losse vondst of is er sprake van een context, zoals sporen van een structuur, weg/route? Hoe staat het complex in verhouding tot de kennis van dergelijke sites (Kok 2008)?

-Tot welke vondsttypen of vondstcategorïen behoren de vondsten en wat is hun aard, datering en conservering?

-Wat is de conserveringsgraag en gaafheid van de sporen en de verschillende materiaalcategorïen?

-Hoe is de bodemopbouw in het plangebied? In hoeverre is de veenlaag geërodeerd? Zijn er aanwijzingen voor het gebruik van de strandvlakte? Is de mate van erosie van het veen van invloed op de archeologische resten of komen er ook archeologische resten voor waar het veen verdwenen is?

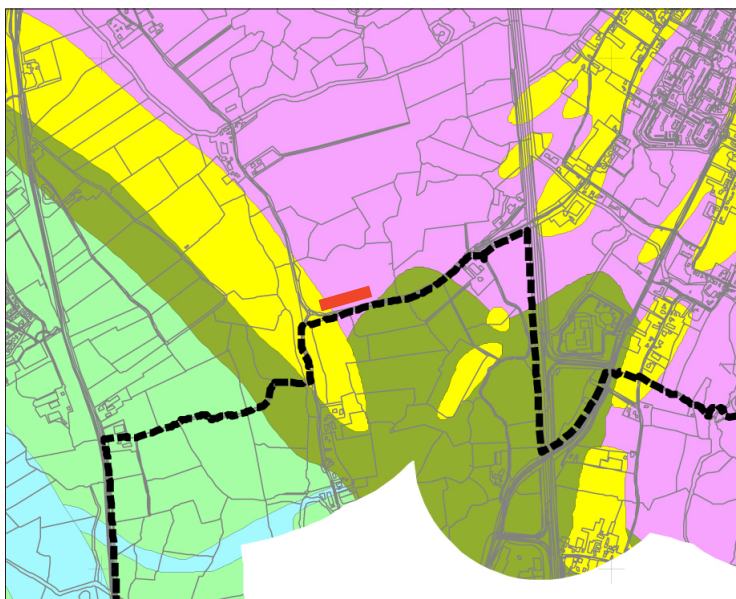
-Wat zeggen de resultaten van dit onderzoek over de archeologische waarde of verwachtingswaarde van de strandvlakte en strandwalflank? Zijn er sporen of complexen die zich voortzetten tot buiten de sloot? Wat is daarvan de waarde?

3. Geologie

Het onderzoeksgebied bevindt zich ten noorden van het Oer-IJ estuarium. Het Oer-IJ is een paleogeografische interpretatie van een oude getijdegeul die in het huidige landschap alleen nog zichtbaar is in oude waterlopen en de verkavelingstructuur. Een van deze oude waterlopen is de huidige Schulpvaart, die teruggaat op de hoofdgeul van dit Oer-IJ. Het Oer-IJ is een afgeleide benaming van de term Oer-IJ afzettingen dat werd geïntroduceerd door de Turkse bodemkundige Güray bij een van de naoorlogse bodemkarteringen van het gebied. Naderhand begon men ook de processen die tot deze zo ver landinwaarts gelegen mariene afzettingen hadden geleid te begrijpen. Het Oer-IJ, een voorloper van het huidige IJ, was een noordelijke aftakking van de Rijn, die bij Castricum in zee uitmondde. Ter hoogte van Castricum was het strandwal- en oude duingebied onderbroken door een kilometers brede opening naar zee. De landschapsgenese van dit gebied kan het beste beschreven worden aan de hand van enkele recent verschenen paleogeografische kaarten (Alkemade *et al.* 2011).

De kustuitbouw van Nederland, eigenlijk het ontstaan van holoceen Nederland, kan verklaard worden uit twee factoren: de afnemende zeespiegelstijging vanaf 3700 v. Chr. en de aanvoer van sedimenten vanuit de grote rivieren, met name de Rijn. Hierdoor ontwikkelden zich tussen de monding van de grote rivieren en het Texels Hoog, feitelijk een peistocene hoogvlakte, langgerekte zandbanken die uiteindelijk permanent droog kwamen te liggen. Dit werden langgerekte strandwallen die zo typisch zijn voor de Hollandse kust. Hierlangs ontwikkelde zich een wat bredere strook duingebied.

Ter hoogte van het onderzoeksgebied ontwikkelde zich zo'n 3400 jaar geleden de strandwal. De strandwal sloot de zee af waardoor het milieu achter de strandwal verzoette en er veengroei plaatsvond. Rond 500 v. Chr. vond er een verhoogde activiteit van het Oer-IJ estuarium plaats, waardoor het onderzoeksgebied onder getijdeinvloeden stond. Ter hoogte van het onderzoeksgebied ontstond wad en hoger gelegen kwelderwallen. Als rond de jaartelling het Oer-IJ estuarium zich langs de kust sloot, verlande landinwaarts de kwelders. Net als de periode voor 500 v. Chr. kon door het sluiten van de kust er veengroei plaatsvinden op de lager gelegen delen.

*Afbeelding 2. De onderzoekslocatie, in rood, geprojecteerd op de paleo-geografische kaart van omstreeks 3000 jaar geleden, in de late bronstijd. De onderzoekslocatie ligt deels op een strandwal (geel), waarachter veen zich heeft gevormd (paars). Linksonder is het Oer-IJ estuarium te zien (blauw-licht groen). Naar: Alkemade *et al.* 2011. kaart 10.*

Afbeelding 3. De onderzoekslocatie, in rood, geprojecteerd op de paleogeografische kaart rond het begin van onze jaartelling. Te zien is dat de activiteit van het Oer-IJ (blauw) is afgenomen en de kwelder als verhoging in het landschap aanwezig is (donkergroen). De stippen vertegenwoordigen vindplaatsen uit deze periode. Naar: Alkemade et al. 2011 kaart 13.

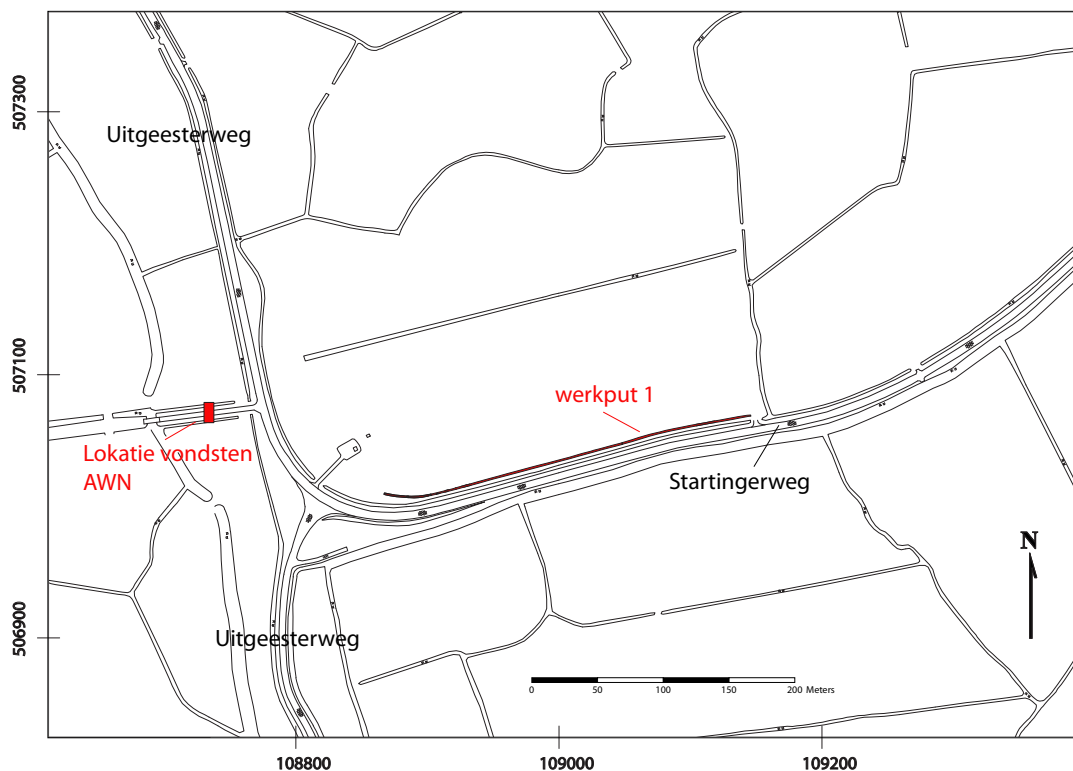

4. Methode

De gehanteerde methode voor onderzoek volgt de bepalingen die in het programma van eisen zijn gesteld (Nyst 2012).

Er is machinaal een werkput met een vlak aangelegd over een totale lengte van 285 m. De werkput had een breedte van 1,3 m, waardoor de totale opgegraven oppervlakte 355 m² bedraagt. Het vlak lag op de top van het veen, op ongeveer een meter onder het maaiveld (1,5 m -NAP).

Tijdens de aanleg van het vlak is de vrijgekomen grond en het vlak met behulp van een metaaldetector onderzocht. De werkput is gedocumenteerd conform OS02 tot en met OS10 uit de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2. Daarvoor is onder andere gebruik gemaakt van een GPS-instrument om de sporen in te meten en de hoogtes te bepalen. Profielkolommen zijn eveneens gedocumenteerd en analoog getekend (schaal 1:20). De sporen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijving.

Afbeelding 4. De lokatie van de werkput en de door de amateur-archeologen gevonden fragmenten aardewerk op de Top10 vector kaart van Nederland en binnen het RD-coördinatensysteem.

5. Onderzoeksresultaten

5.1 Stratigrafie

Tijdens het archeologisch onderzoek zijn om de 25m profielkolommen gedocumenteerd, met een totaal van elf. De bodemopbouw een vertoende over het gehele onderzoeksgebied slechts lichte variaties. Over het algemeen bevond zich op een diepte van circa 1,5 m -NAP een vijftiencentimeter dikke veenlaag met een zwak siltige kleibijmenging (Vk1), waarvan de top geoxideerd was. Dit veenpakket, dat zich vooral in de bronstijd had gevormd en tot het Hollandveen behoort, lag op zwak siltige klei (Ks1). Deze klei is onderdeel van het laagpakket van Wormer binnen de formatie van Naaldwijk. Het vooronderzoek dat in 2010 is uitgevoerd door Archeomedia had aangetoond dat deze kleilaag zich op het strandwalzand behorende tot de formatie van Schoorl bevond (Timmers / De Rijk 2010). Het strandwalzand is met het onderzoek niet bereikt. Bovenop het veen waren laagjes klei aanwezig, die naar boven toe steeds siltiger werden. Op sommige plaatsen hadden de kleilagen een horizontale millimetergelaagdheid met laagjes zand of klei. De laagjes klei behoren tot de formatie van Walcheren.

De onderste kleilagen boven het veenpakket vallen onder Oer-IJ afzettingen. Dit zijn kwelderafzettingen die door het Oer-IJ zijn afgezet vanaf het moment dat deze een verhoogde activiteit kende (zie voorgaand hoofdstuk). Hierop zijn in de late middeleeuwen IJ-afzettingen gevormd. Dit zijn in de bodemopbouw de meest siltige kleilagen, zonder zandbandjes.

Afbeelding 5. Profielkolom 9, die de bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied weergeeft.

5.2 Sporen en structuren

Tijdens het onderzoek zijn in totaal negen sporen gedocumenteerd, waarin een onderscheid te maken is tussen natuurlijke geulen (S7/S9) en antropogene sloten en greppels (S1-S6/S8).

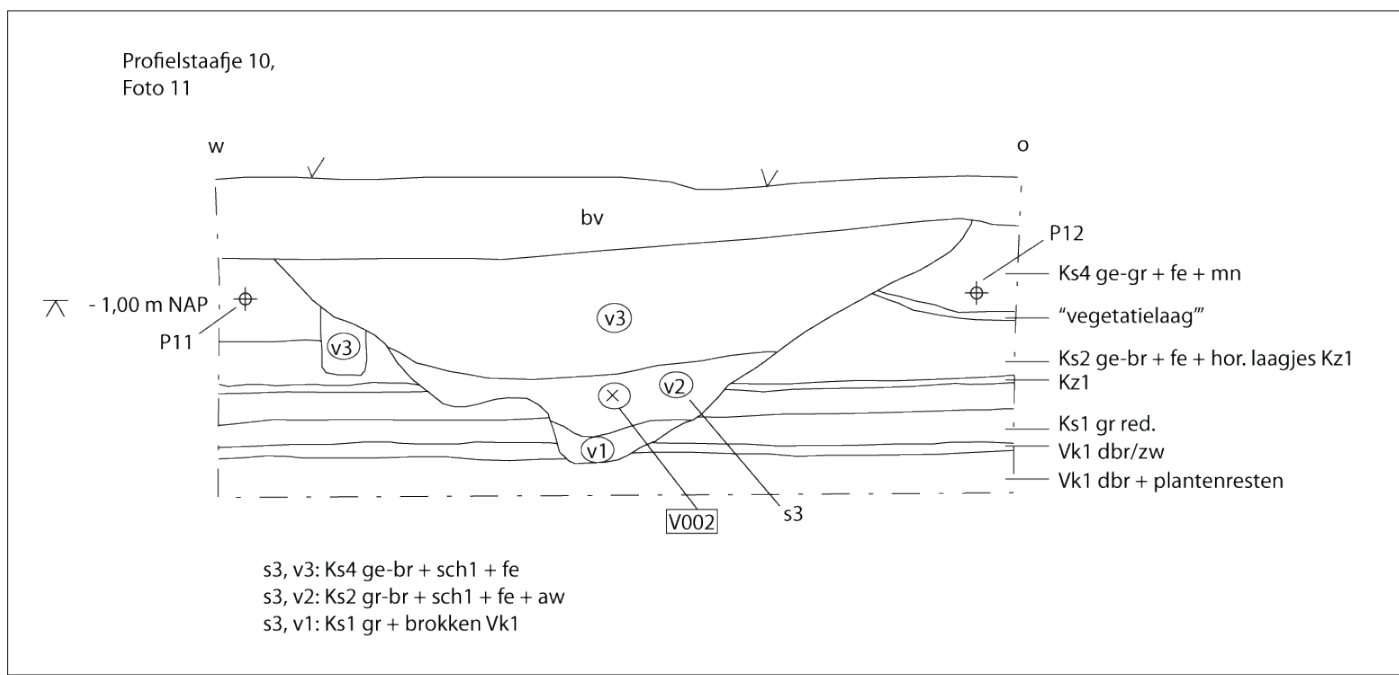
Natuurlijke geulen

Er zijn twee geulen met een grijze kleivulling gedocumenteerd: sporen 7 en 9. Deze hebben het veen plaatselijk geërodeerd. Spoor 7 bevond zich aan de meest westelijke zijde van de werkput. De begrenzing was slechts aan de oostelijke zijde waargenomen, omdat de westelijke zijde door de omvang van de werkput niet is vastgesteld (afb. 7). De minimale breedte van de natuurlijk geul (S7) is 32 m. De andere natuurlijke geul bevond zich aan de oostelijke zijde van de werkput, ter hoogte van profielkolom 2. Van deze geul is de breedte vastgesteld in het vlak. De breedte bedroeg 15 m. De onderkant van de geul werd niet bereikt, waardoor er slechts een minimale diepte van 80 cm geconstateerd is.

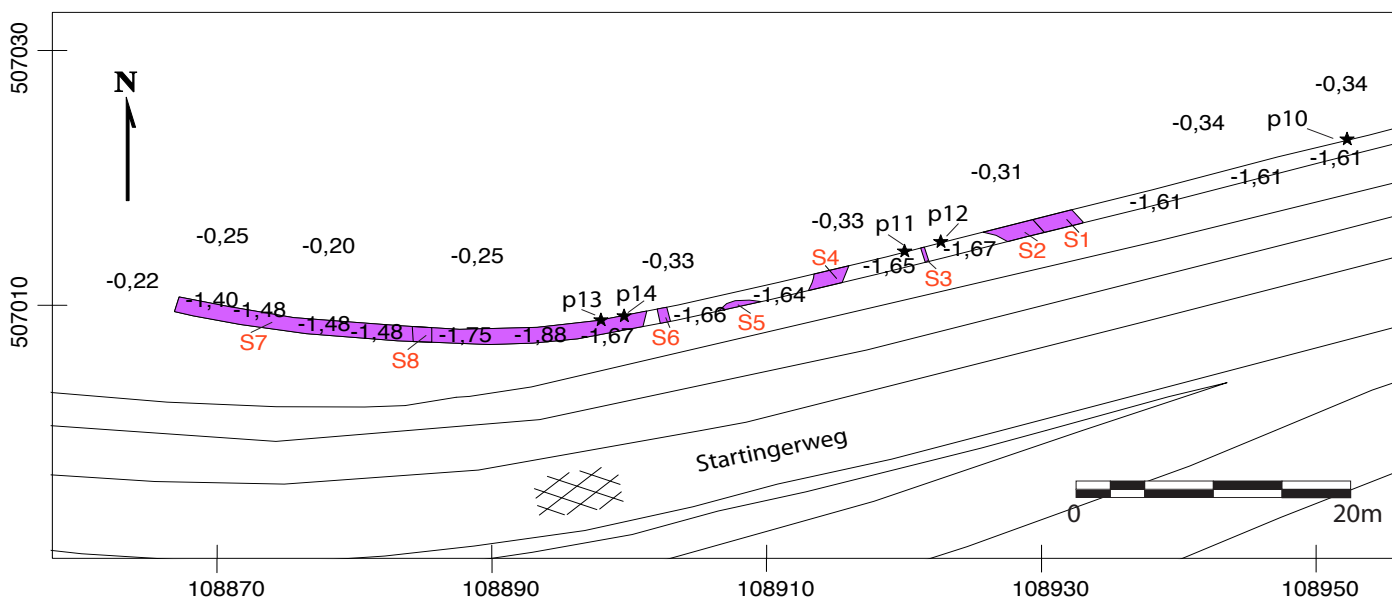
De kleivullingen hierin waren schuin gelaagd, in tegenstelling tot de afzettingen waarin ze zijn ingesneden, die horizontaal gelaagd waren. De datering van de geulen is niet bekend. Ze dateren in ieder geval van voor de dichtslibbing van het Oer-IJ estuarium en na de verhoogde activiteit van het Oer-IJ estuarium. Die dichtslibbing gebeurde waarschijnlijk in de Romeinse tijd. De verhoogde activiteit wordt vanaf de midden ijzertijd (ca. 500 v. Chr.) gedateerd. De geulen dateren daarom tussen midden ijzertijd en de Romeinse tijd, waarin ze langzamerhand verzandden.

Antropogene sloten en greppels

De sporen S1, S2, S3, S5, S6 en S8 waren sloten en greppels. Deze sporen zijn op afbeelding 7 in paars aangeduid. De sporen zijn in het westelijke gedeelte van de werkput gedocumenteerd. Op afbeelding 6 is profielopname 10, met daarin een doorsnede van sloot S3, te zien. Boven het spoor bevond zich alleen de bouwvoor. De sloot is ingegraven in (een deel van) de IJ-afzettingen uit de late middeleeuwen. Dit betekent dat het spoor in de middeleeuwen of nieuwe tijd dateert. In de middelste vulling van de sloot is een scherf uit de inheems-Romeinse periode gevonden (vondst 2). Deze scherf is mogelijk uit een inheems-Romeinse nederzettingscontext afkomstig, maar is hier in een secundaire context gevonden. Op de AMK-terreinen (nrs. 1864 en 4659) ten noorden van het plangebied zijn sporen uit deze periode aangetroffen (Timmers en De Rijk 2010). Ook tijdens waarnemingen ten noorden en ten westen van het plangebied, zijn inheems-Romeinse scherven gevonden. Op de AMK-terreinen en tijdens de waarnemingen zijn ook sporen en vondsten uit de late middeleeuwen aangetroffen. Vondst 1 zou uit een van de inheems-Romeinse vindplaatsen afkomstig kunnen zijn. Tijdens landbouwactiviteiten in de middeleeuwen of nieuwe tijd kunnen er scherven verplaatst zijn.

Afbeelding 6. Profielkolom 10 waarop een dwarsdoorsnede van S3 te zien is. Uit vulling 2 komt V2.

Afbeelding 7. Overzicht van de westelijke zijde van de werkput, met daarin de aangetroffen sporen.

5.3 Vondsten

Met het onderzoek is totaal een vondst gedaan in de vulling van een greppel uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd (V2 uit S3). Het betreft een fragment handgevormd aardewerk, dat in de Romeinse tijd dateert (0-300 na Chr.). Omdat de greppel direct onder de bouwvoor door laat middeleeuws sediment was ingegraven, lag de scherf niet meer in haar oorspronkelijke context. De scherf is mogelijk uit een inheems-Romeinse nederzettingscontext afkomstig, maar is hier in secundaire context aangetroffen. Dat er in de directe omgeving een mogelijke nederzetting uit de Romeinse tijd ligt, is tijdens de uitvoer van het archeologisch onderzoek aan het licht gekomen. Terwijl het onderzoek plaatsvond, werd door een amateur-archeoloog van de AWN Waterland-Zaanstreek meerdere scherven handgevormd aardewerk aangetroffen. Helaas bevindt de toevalsvondst zich buiten het onderzoeksgebied. De vondsten zijn niet bij ARCHIS gemeld. De vondsten hebben in de administratie van de AWN wel een nummer gekregen. De plek waar het materiaal is aangetroffen verdient daarentegen aandacht en is om die reden vastgelegd binnen het RD-coördinatensysteem (zie afb. 4).

5.4 Specialistisch onderzoek (bijlage 4)

Het overige vondstnummer is uitgeschreven voor een bodemmonster ten behoeve van een ^{14}C datering. Het monster is genomen van de veenlaag, ter hoogte van profielkolom 6. Analyse van de in het veen aanwezige ^{14}C waarden toont aan dat een deel van het veen een absolute ouderdom heeft, die met een zekerheid van 95,4% tussen 1390 en 1110 v. Chr. ligt (Kiev, INME-1821). Archeologisch valt deze periode in de midden bronstijd B (1500-1100 v. Chr.). Deze datering komt overeen met de kennis van het paleolandschap ter hoogte van het onderzoeksgebied.

6. Beantwoording van de onderzoeksvragen

Hoe verhoudt zich de archeologische verwachting tot de aangetroffen resten?

Verwacht werden sporen van (landelijke) nederzettingen met o.a. paalsporen, funderingsresten, (deels) stenen structuren, waterputten, afvalkuilen, erfafscheidingen, veekralen, grafvelden, maar vooral akkers en cultuurlagen (ploegsporen). Ook konden er infrastructurele sporen worden aangetroffen (wegen, greppels, etc.). De Startingerweg ligt bovendien in een zone waar de kans op rituele deposities groot is. Van die deposities konden organische en anorganische vondsten, maar ook sporen zijn overgebleven in de bodem. Van de sporen die in het verwachtingsmodel zijn beschreven, zijn alleen greppels en sloten gevonden. Deze dateren in de middeleeuwen of nieuwe tijd. Uit de inheems-Romeinse periode zijn geen sporen aangetroffen. Mogelijk waren in deze periode wel nog de aangetroffen geulen actief.

Is er sprake van één of meer vindplaatsen in het tracé? Zo ja, wat is de aard, omvang, datering en waarde?

Er is sprake van een vindplaats. De sloten en greppels strekken zich richting het noorden en zuiden verder uit. Ze dateren in de middeleeuwen of nieuwe tijd. De archeologische waarde hiervan is laag.

Wat is het complextype van de vindplaats? Gaat het om een nederzettingsterrein of zijn er aanwijzing voor het gebruik van dit gebied als akker en weidegebied, off-site of rituele plaats? Is er een fasering in het gebruik?

Er zijn slechts *off-site* sporen gevonden: sloten en greppels. Waarschijnlijk waren dit ontwateringsloten die waren gegraven voor de inrichting van het terrein voor landbouw of veeteelt. Er zijn, afgezien van een inheems-Romeinse scherf, geen vondsten in gedaan. Er is dus geen fasering in gebruik aan te geven.

Als het gaat om een rituele plaats, wat is dan de aard, omvang en datering van het complex? Gaat het om een losse vondst of is er sprake van een context, zoals sporen van een structuur, weg/route? Hoe staat het complex in verhouding tot de kennis van dergelijke sites (Kok 2008)?

Er is geen rituele plaats aangetroffen binnen het plangebied.

Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten en wat is hun aard, datering en conservering?

Er is een scherf inheems-Romeins aardewerk gevonden (V2). De datering hiervan ligt tussen 0 en 300 na Chr. De conservering van het aardewerk is redelijk.

Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van de sporen en de verschillende materiaalcategorieën?

De conservering en gaafheid van de sporen is goed. De conservering van de aardewerkscherf is redelijk.

Hoe is de bodemopbouw in het plangebied? In hoeverre is de veenlaag geërodeerd? Zijn er aanwijzingen voor het gebruik van de strandvlakte? Is de mate van erosie van het veen van invloed op de archeologische resten of komen er ook archeologische resten voor waar het veen verdwenen is?

Van onderen naar boven zijn kleilagen uit de formatie van Naaldwijk aanwezig, met daarop een laag Hollandveen uit de formatie van Nieuwkoop. Op het veen zijn diverse kleilagen met zandige bandjes afgezet, die onder de formatie van Walcheren geschaard kunnen worden. Het onderste deel hiervan wordt gevormd door Oer-IJ afzettingen. Deze lagen zijn afgezet tussen ca. 500 v. Chr. en het begin van de jaartelling. De natuurlijke geulen, die in het plangebied aanwezig waren, zijn in deze afzettingen ingesleten. Het bovenste deel van de kleiafzettingen boven het Hollandveen wordt waarschijnlijk gevormd door IJe-afzettingen. Deze dateren in de late middeleeuwen. Dit pakket dekt de natuurlijke geulen af. De greppels en sloten zijn (deels) door deze afzettingen heen gegraven. De bovenzijde van de slootvullingen is waarschijnlijk omgezet in de bouwvoor.

Wat zeggen de resultaten van dit onderzoek over de archeologische waarde of verwachtingswaarde van de strandvlakte en strandwalflank? Zijn er sporen of complexen die zich voortzetten tot buiten de sloot? Wat is daarvan de waarde?

De strandvlakte en strandwalflank zijn niet aangetroffen binnen de werkput. In de laatste versie van het PvE is de aanleg van een tweede vlak vervallen, omdat de diepte van de te graven sloot slechts 1 meter bleek te worden. Alle sloten, greppels en geulen die zijn aangetroffen, zetten zich voort buiten de opgravingsput. (Bijna) alle sporen zijn in de breedterichting aangesneden. Dit betekent dat alle sporen een noord-zuid oriëntatie hebben. Dit staat gelijk aan de oriëntatie van het voormalige Oer-IJ estuarium dat tussen Limmen en Akersloot heeft gelegen. De sloten uit de middeleeuwen of nieuwe tijd volgden dus de oriëntatie van de voormalige geulen. De archeologische waarde van de greppels en sloten is laag.

Bij toeval is handgevormd aardewerk buiten het onderzoeksgebied aangetroffen. De hoeveelheid suggereert dat in de buurt van het onderzoeksgebied een nederzettingscomplex gelegen kan hebben. Een enkele scherf in een laatmiddeleeuwse of nieuwe tijdse greppel ondersteunt het idee dat niet ver buiten het onderzoeksgebied er in de Romeinse tijd menselijke activiteiten plaats hebben gevonden.

7. Conclusie

Met het archeologisch onderzoek zijn er sloten en greppels aangetroffen die niet nader geda- teerd kunnen worden dan late middeleeuwen of nieuwe tijd. In de vulling van een van de greppels (S3) is een fragment handgevormd aardewerk aangetroffen die uit de Romeinse tijd dateert. Dit fragment bevond zich niet meer in primaire context. Andere vondsten uit deze periode zijn niet aangetroffen. Archeologische sporen uit periode ijzertijd-Romeinse tijd zijn eveneens niet waargenomen. Dit betekent dat ter hoogte van de werkput er geen vindplaats uit deze perioden aanwezig is. Tijdens het onderzoek daarentegen is ten noordwesten van de onderzoekslokatie door actieve amateur-archeologen diverse fragmenten handgevormd aardewerk gevonden uit de Romeinse tijd. De hoeveelheid fragmenten doet sterk vermoeden dat daar een nederzetting ter plekke of in de buurt ligt. Zulke vondsten zijn niet uniek. In het verleden zijn in de omgeving van de onderzoekslokatie verschillende vondstmeldingen gedaan. De hoge verwachting voor de omgeving dient daarom gehandhaaft te worden.

Literatuur

Alkemade, M. / R.M. van Heeringen / K. Klerks, 2011: *Archeologiebeleid gemeente Castricum*, Amersfoort.

Kok, M., 2008: *The homecoming of religious practice: an analysis of offering sites in the wet low-lying parts of the landscape in the Oer-IJ area (2500 BC-AD450)*, Amsterdam.

Nyst, C., 2012: *Programma van eisen doorgaande fietsverbinding Castricum-Akersloot*, Alkmaar.

Ravesloot, C. / F.A. Perk, 1987: *Ruilverkaveling Limmen-Heiloo. Een archeologische kartering, inventarisatie en waardering*, Amsterdam (RAAP rapport 9).

Timmers, A. / P.T.A. de Rijk, 2010: *Archeologisch onderzoek Doorgaande Fietsverbinding Castricum en Akersloot - fase 2 (gemeente Castricum). Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek met boringen*, Capelle aan den IJssel (ArcheoMedia rapport A10-056-I).

Timmers, A. / P.T.A. de Rijk, 2011: *Archeologisch onderzoek aan de Startingerweg en Korte Brakersweg te Castricum en Akersloot (gemeente Castricum)*, Capelle aan den IJssel (ArcheoMedia rapport A11-001-I).

Bijlagen

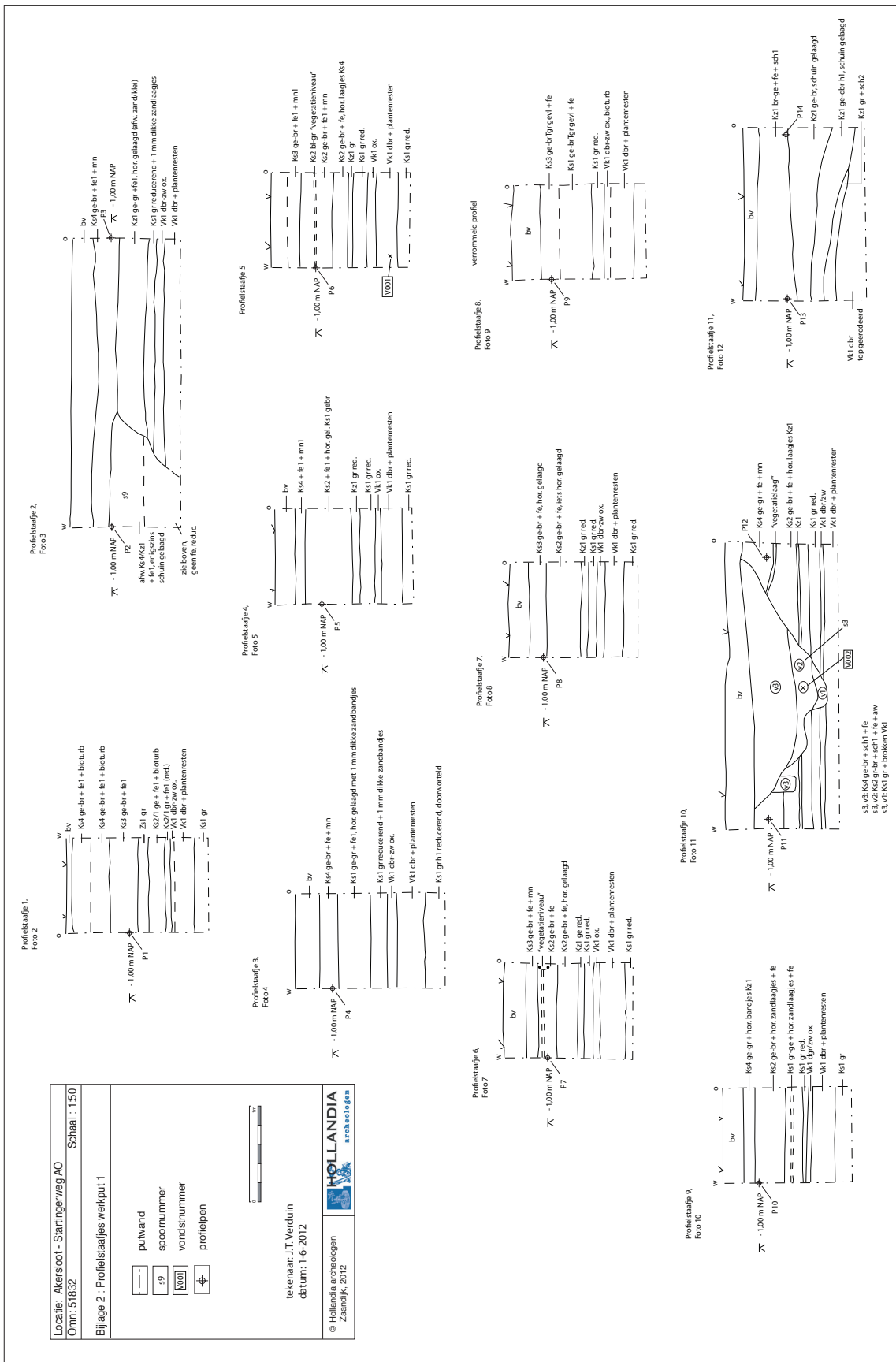
Inhoudsopgave

- Bijlage 1: Profielen
- Bijlage 2: Sporenlijst
- Bijlage 3: Vondstenlijst
- Bijlage 4: Dateringsonderzoek

Bijlage 1: Profielen

Bijlage 2: Sporenlijst

Spoor	WP	Vlak	tek	ouder_dan	jonger_dan	ass_met	Beschrijving	datering	definitie
1	1	1	gps				Ks1 ge-gr verrommeld: onderkant sloot?	me/nt	SL
2	1	1	gps				Ks1 ge-gr verrommeld: onderkant sloot?	me/nt	SL
3	1	1	gps				Ks1 gr + brokken vk1, onderste laag greppel	me/nt	GR
4	1	1	gps				Ks1 gebrokt, vuile laag	me/nt	LG
5	1	1	gps				Ks1 gr	me/nt	GR
6	1	1	gps				Ks1 gr	me/nt	GR
7	1	1	gps				Kz1 ge-br, schuin gelaagd, op vlak	Brons/ljz/rom	GL
8	1	1	gps				Ks1 dobr + riet, recent	nt	SL
9	1	1	1				afwisselend Ks4/Kz1 enigszins schuin gelaagd + fe1	Brons/ljz/rom	GL

Bijlage 3: Vondstenlijst

Vnr	Spoor	WP	Vlak	Vak	Tek	vz_vlak	vz_prof	vz_afw	Beschrijving	MatCode	MatSpecifiek
1		1					x		veenmonster t.b.v. 14C Profielstaafje P6	MON	MON
2	3	1			1		x			KER	KER

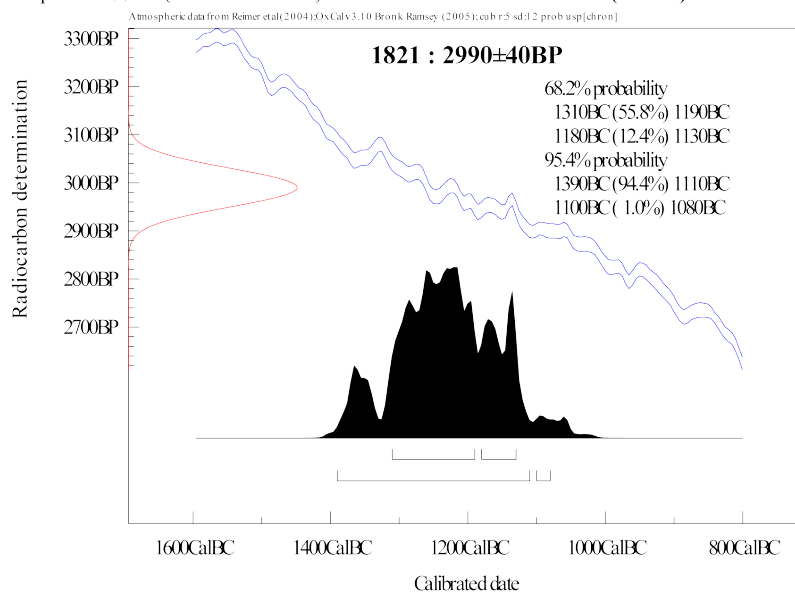
Bijlage 4: Dateringsonderzoek (M. Buzinny).

Conventional radio carbon dating service laboratory. Kiev.

Радіовуглецева дата (Radiocarbon date)

Замовник (Customer)	Hollandia Archeologen	B.V.
Зразок (Sample):	Peat (Akersloot	Startingerweg (nr. 51832):
Код лабораторії (lab code)	HNME-1821	
Маса бензолу (benzene mass)	0,4761	грам (g)
Час вимірювання (counting time)	3000	хвилин (minutes)
Швидкість лічення проби (Sample count rate)	2,071	СРМ
Фон (імп./хв.) (Background count rate)	0,056	СРМ
Ефективність реєстрації (counting efficiency) :	49,09%	Процент (percent)
Радіовуглецева дата (Radiocarbon date)	2990 ± 40	BP
Калібрована дата (Calibrated date)	Нижче (Below)	

Michael Buzinny

11.09.2012

mbuz@ukr.net,
<http://c14.kiev.ua>

HOLLANDIA TUINSTRAAT 27A 1544 RS ZAANDUK tel: 070-6224818 info@archeologen.com	51832 AKERSLOOT	001
SPROOFST. —	X: Y:	
WPNR: 1	Z: lot	lab nr: 1
LAB: p6	vondstomsig. MONSTER VEEN	
VAKTID:		
DATEM: 25-5-'12	INHOUD: MON (14 C)	

